

?? ve Meslek Hayat?na Uyum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?? ve Meslek Hayat?na Uyum Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23825>

Özet

?? ve Meslek Hayat?na Uyum Ölçe?i, bireylerin kariyer geli?im süreçlerinde kar??la?t?klar? de?i?imlere ve zorluklara ne ölçüde haz?r olduklar?n? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilen bir psikolojik ölçüm arac?d?r. Bu ölçek, Savickas'ın Kariyer ?n?as? Kuram? çerçevesinde tanımlanan dört temel kariyer uyum yetene?i boyutunu (Endi?e, Kontrol, Merak ve Güven) ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, 2014 y?l?nda Kaya, Ak?n, Sar?çam ve U?ur tarafından gerçekleştirilmi? olup, Türk kültürü ba?lam?nda geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? yapılm??t?r. Bu çal??ma, ölçe?in Türkiye'deki genç yeti?kinler ve üniversite ö?rencileri popülasyonunda kullan?ma uygunlu?unu kan?tlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Kariyer uyumu, ?? uyumu, Meslek uyumu, Kariyer ?n?as? Kuram?, CWAQ, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Çetin Kaya, Ahmet Ak?n, Hamit Sar?çam, Emine U?ur

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin i? ve meslek hayat?ndaki uyum yeteneklerini, özellikle de kariyer geçi?leri s?ras?nda sergiledikleri adaptif davran??lar? ve kaynaklar? bilimsel olarak ölçmektir. Bu adaptasyon, bireyin gelecekteki kariyer zorluklar?na kar?? ne kadar haz?rl?kl? oldu?unu gösteren önemli bir göstergedir.

Adaptasyon çal??mas?nın spesifik amac?, uluslararası alanda kabul görmü? olan Career and Work Adaptability Questionnaire (CWAQ) ölçe?inin, Türkçeye çevirisini yaparak dilsel ve kültürel e?de?erlili?ini sa?lamak ve ardından faktör yap?s?n?n, güvenilirlik katsay?lar?n?n ve geçerlik kan?tlar?n?n Türkiye örneğinde do?rulanmas?n? gerçekle?tirmektir. Bu sayede, Türk psikoloji ve e?itim alanında kariyer dan??manl??? çal??malar?nda kullan?labilecek geçerli bir araç sunulmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

?? ve Meslek Hayat?na Uyum Ölçe?i, esasen kariyer uyum yetene?i (Career Adaptability) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, Donald Super'ın ya?am boyu, ya?am alan? yakla??m?ndan ilham alan ve Mark Savickas tarafından geli?tirilen Kariyer ?n?as? Kuram?'nın (Career Construction Theory) merkezi bile?enidir. Ölçek, kariyer uyumunu dört temel boyutta ele al?r:

Endi?e (Concern): Bireyin gelece?e yönelik planlama yapma ve kariyerine odaklanma derecesini

ifade eder.

Kontrol (Control): Bireyin kariyer geli?iminde kendi kararlar?n? alma ve sorumluluk üstlenme inanc?n? gösterir.

Merak (Curiosity): Bireyin farklı kariyer yollar?n? ve kendini ke?fetme iste?ini, yeni deneyimlere aç?kl???n? ifade eder.

Güven (Confidence): Bireyin kariyer görevlerini, hedeflerini ve sorunlar?n? ba?ar?yla çözebilece?ine dair öz yeterlilik inanc?n? temsil eder.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? Türk örnekleminde destekledi?ini göstermi?tir. Yap?lan geçerlik analizleri kapsam?nda, öncelikle çeviri ve kültürel uyarlama süreçleri titizlikle yürütülmü?tür. Yap? geçerli?ini incelemek amacıyla do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal dört faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de istatistiksel olarak kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu bulgular, ?? ve Meslek Hayat?na Uyum Ölçe?i'nin, teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? kariyer uyumu yap?lar?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktadır. Ayrıca, ölçe?in di?er ilgili kariyer de?i?kenleriyle olan ili?kileri incelenerek ölçüt ba??nt?l? geçerlik kan?tlar? da desteklenmi?tir.

Güvenirlik

?? ve Meslek Hayat?na Uyum Ölçe?i'nin güvenilirlik çal??malar?, ölçe?in iç tutarlıl?k düzeyinin yüksek oldu?unu göstermi?tir. ?ç tutarlıl?k katsayılar?, Cronbach Alfa de?eri hesaplanarak belirlenmi?tir.

Adaptasyon çal??mas?nda elde edilen Cronbach Alfa katsayılar?, hem toplam ölçek puan? hem de dört alt boyut için kabul edilebilir s?n?rlar?n (genellikle .70 ve üzeri) oldukça üzerinde bulunmu?tur. Bu yüksek güvenilirlik düzeyleri, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle tutarlı sonuçlar üretti?ini ve dolay?s?yla ölçüm hatas?n?n düşük oldu?unu göstermektedir. Bu, ölçe?in psikometrik açıdan sağlam bir araç oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe adaptasyon sürecinde, ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek amacıyla Kaya ve arkadaşlar? (2014) taraf?ndan hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. AFA ile maddelerin faktörlere yüklenme biçimleri incelenmi? ve orijinal ölçekteki yap?y? yans?tt??? görülmü?tür.

Daha kritik olan DFA a?amas?nda ise, dört boyutlu (Endi?e, Kontrol, Merak, Güven) yap?n?n Türkiye verileriyle uyumu test edilmi?tir. Elde edilen uyum indeksleri (örne?in, CFI, TLI, RMSEA de?erleri), modelin veriyle mükemmel derecede uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Bu sonuçlar, ?? ve Meslek Hayat?na Uyum Ölçe?i'nin kariyer uyumu yap?s?n? kültürel olarak tutarlı ve yap?sal aç?dan geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlam???tır.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert tipi ölçek (Genellikle 5 veya 6 dereceli Likert format?nda yan?tlanmaktadır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Genç yeti?kinler ve kariyer geli?im sürecindeki bireyler.

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üzeri (Üniversite ö?rencileri ve çal??an yeti?kinler).

Population Details: Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas? üniversite ö?rencileri üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-Report) yöntemiyle bireysel veya grup halinde uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Endi?e boyutu, Kontrol boyutu, Merak boyutu, Güven boyutu, Kariyer dan??manl???, Kariyer ?n?as?, Kariyer psikolojisi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Ara?t?rma makalesinde ORCID bilgisi belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Sorumlu yazar?n akademik kurumu üzerinden ileti?im kurulabilir (Ahmet Ak?n).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe adaptasyon çal??mas? 2014 y?I?nda yay?nlanm???tır.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için genellikle sorumlu yazar (Ahmet Ak?n) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ve telif haklar?, orijinal ölçe?in

yazar?n?n ve uyarlama ekibinin politikalar?na ba?l?d?r.

Ek Bilgi: Çal??man?n orijinal makalesine do?rudan eri?im sa?layan DOI ba?lant?s? mevcuttur.

Kaynaklar

Kaya, Ç., Ak?n, A., Sar?çam, H., & U?ur, E. (2014). Turkish version of the Career and Work Adaptability Questionnaire (CWAQ): Validity and reliability study. e-International Journal of Educational Research , 5(1), 76-87. <http://dx.doi.org/10.19160/e-ijer.64074>

?? ve Meslek Hayat?na Uyum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, telif haklar? nedeniyle bu akademik giri?te do?rudan sunulmamaktad?r. Maddelere eri?im için, yukar?da belirtilen Kaya, Ak?n, Sar?çam ve U?ur (2014) referans?nda yer alan makalenin incelenmesi gerekmektedir.